

**CAREX PAUCIFLORA L. (CYPERACEAE) НА СВИДОВЕЦЬКОМУ МАСИВІ:
ЕКОТОПІЧНА ПРИУРОЧЕНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОХОРОНИ**

Фельбаба-Клушина Л.М., Романюк В.М.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Carex pauciflora L. є рідкісним, реліктовим видом, що характеризується циркумполярним диз'юнктивним ареалом. В Україні трапляється у Карпатах та на Центральному Поліссі. В Карпатах виявлений у Горганах, на Свидовці, Чорногорі, Мармароських Альпах та Чивчино-Гринявських горах (Данилик, Андрієнко, 2009). Цей вид характеризується вузькою екологічною амплітудою. Згідно з екологічними шкалами Я.П. Дідуха (Didukch, 2011) за відношенням до гідрологічного режиму він є гемістенотопний гігрозомезофіт, до змінності зволоження – гемістенотопний гідроконтрастофоб, до кислотного режиму – гемістенотопний перацидофіл, до засвоюваних форм азоту – гемістенотопний субанітрофіл, до аерованості ґрунту – гемістенотопний мегааерофоб, до кріорежиму – геміевритопний субкріофіл, до терморежиму – гемістенотопний мікротерм, до вологості клімату (омброрежим) – гемістенотопний субомброфіт. Ці характеристики свідчать про те, що потепління клімату, зміна гідрологічного режиму басейнів гірських рік, антропогенна трансформація гірських ландшафтів, яка посилюється через розбудову вітропарків та рекреаційних комплексів, ставлять під загрозу природний розвиток болотних екосистем, призводять до зменшення кількості оселищ багатьох гігрофільних видів, у тому числі й осоки малоквіткової. До Червоної книги України вид включений зі статусом «вразливий» (Данилик, Андрієнко, 2009).

Серед усіх флористичних районів саме на Свидовецькому масиві цей вид трапляється найчастіше і його зафіксованоюнами у 37 локалітетах на мезооліготрофних болотах навколо льодовикових озер, у заболочених улоговинах і навіть на вологих субальпійських луках серед заростей криволісся та чагарничків. На олігомезотрофних болотах високогір'я ця осока місцями утворює рідкісні угруповання, де вона досягає максимуму проективного покриття й співдомінує зі сфагновими мохами (comm. *Caricetum pauciflorae-Sphagnetum (megallanicum, rubellum, acutifolium)*). В інших флористичних районах, зокрема, у Горганах на болотах Глуханя (ок. с. Негровець, Хустський район) та Чорне Багно (ок. с. Ясіня, Рахівський район), у Вулканічних Карпатах на болоті Багно (під горою Бужора), де раніше *Carex pauciflora* проявляв високу фітоценотичну за останні десятиріччя вид став рідкісним. Свидовецький масив у цілому є унікальним із точки зору фітосозологічної цінності. Тут відмічено понад 120 видів рослин, які мають різноманітні природоохоронні статуси. У зв'язку з цим цей масив має залишатися недоторканим, а для організації науково обґрунтованої охорони йому необхідно надати природоохоронного статусу у відповідності з пропозиціями багатьох вчених.